

Till
Skolverket

Friskolornas riksförbunds yttrande över Skolverkets förslag med utgångspunkt i Yrkesprogramsutredningens förslag om nya inriktningar inom naturbruksprogrammet hur många gymnasiepoäng som de nya inriktningarna ska omfatta och examensmål för programmet

Friskolornas riksförbund (nedan kallat förbundet) har getts möjlighet att lämna synpunkter på ovan rubricerade förslag och vill framföra följande.

Förbundet vill påpeka att delbetänkandet (SOU 2015:29) inte sänts ut på remiss och därför inte gett oss möjlighet att tidigare lämna synpunkter på Yrkesprogramsutredningens förslag om inriktningar på naturbruksprogrammet. Vi anser därför att Skolverkets utarbetande av förslag i frågan borde hanterats annorlunda och att förbundet borde getts möjlighet att samråda under utredningens gång, såsom brukligt är när det gäller nya förslag med stor påverkan för förbundets medlemmar. Skolverket är annars noggrant med att ge möjligheter till samråd. Frågan är av största vikt för våra medlemmar, då inrättandet av nya inriktningar kan innebära att vissa fristående utbildningar inte alls ryms inom de nya inriktningarna, därtill att de nya inriktningarna kan komma att innebära så stora förändringar i ersättningsfrågan, att skolor riskerar att inte kunna fortsätta bedriva utbildningarna.

Av dessa skäl **begär förbundet återremiss av förslaget för ny beredning**, där förbundet ges möjlighet att samråda kring utformningen av förslagen, gärna också tillsammans med Sveriges kommuner och landsting, SKL.

Om så inte sker, ser sig förbundet nödgat att avstyrka förslagen i dess helhet, då konsekvenserna av förslagen drabbar fristående skolhuvudmän på ett oacceptabelt sätt. Konsekvensbeskrivningarna i Skolverkets remiss är helt otillräckliga, likaså måste betydligt högre krav ställas på förslag om övergångsbestämmelser, utredning av hur omställning till nya inriktningar ska ske, m fl. frågor.

Såvitt vi kunnat förstå är en av anledningarna till förslagen om förändring av inriktningarna att det funnits problem med ersättningarna via elevpengen, vilket bl.a. förbundet också påpekat. Vissa förändringar skulle därför välkomnas – om förbundet getts möjlighet att samråda kring förändringarna. En av konsekvenserna av förslaget

innebär t.ex. att de yrkesgivande naturturismutbildningarna helt tas bort från svensk gymnasieskola.

För t.ex. en av våra medlemmar del är detta utbildningar som har varit attraktiva under snart 20 års tid och lockat elever från hela Norden att studera vid skolan, utbildningar där eleverna får arbete efter avslutad utbildning. De undersökningar som gjorts (Etour 2014, Fiske 2020, LRF 2012 m fl.) visar på en stor framtida tillväxtpotential inom naturturismsektorn i Sverige. Att inte fortsättningsvis kunna bedriva den typen av utbildning vore djupt olyckligt.

Vidare riskerar också uppdelningen i de föreslagna nya inriktningarna att drabba de som idag klassats som inriktning lantbruk men med hästinriktning. Förbundet har tidigare drivit frågan att inriktningen djur på naturbruksprogrammet inte är tillräcklig, då skillnaden i kostnader beroende vilket slags djurhållning utbildningen har, lett till en obalans i elevpengen. Det nya förslaget innebär då en uppdelning av inriktningen i smådjur respektive hästhållning. Det är dock så att inriktningen hästhållning också kan ske på så olika sätt och med olika innehåll, att kostnaderna kan skilja sig oerhört mycket åt. En kommun som bedriver utbildning med inriktning hästhållning kan ha ett visst antal inhyrda lektioner på ortens ridhus och därmed sätta kostnaden för elevpengen utifrån detta. Den elevpengen skulle då utgöra ersättning för samma utbildning men med helt annat innehåll, då en fristående skola har egna hästar, betesmarker, stall och andra ekonomibyggnader, foderväxt m m. De utbildningar som idag bedrivs på det sättet har ofta klassats som lantbruk, eftersom delar av utbildningen också innehåller dessa moment. En förändring av inriktningen som riskerar att ge endast en bråkdel av den tidigare elevpengen kan innebära att flera stora fristående naturbruksskolor måste läggas ned. Det är en orimlig konsekvens av förslagen. Inte heller finns någon sådan diskussion i konsekvensbeskrivningarna. Här krävs i stället betydligt noggrannare utredning samt tydliga förslag till eventuella övergångsregler eller förslag om andra möjligheter till vilken inriktning en viss utbildning ska bedömas utgöra.

På grund av ovanstående anser förbundet därför att förslaget ska återremitteras för ny beredning med möjlighet för förbundet att delta i samråd i frågan.

Friskolornas riksförbund
2016-03-24

Ulla Hamilton
vd

Gudrun Rendling
förbundsjurist